Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ TÁM — SỐ 693 — MỖI SỐ NĂM XU — 甲戌年四月十一日 — NGÀY THỨ TƯ 23 MAI 1934

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 5408

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	5$00	6$50
Sáu tháng	2.80	4.80
Ba tháng	1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN 聲 民

La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN
Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy
BÁO-QUÁN Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói: số 23
Giây-thép: TIENGDAN HUẾ

Xem người lại gẫm đến ta.

Vấn-đề

PHI-LUẬT-TÂN ĐỘC-LẬP

Đại-biểu Phi-luật-tân sang Mỹ về

Lâu nay mấy ông đại biểu đất Cổ-Việt ta đi dự hội nầy hội khác, phần ở trong nước, phần sang tận bên Paris kia, lúc ra đi quốc dân ta vẫn gởi mối hy vọng nhiều; vậy mà lúc về, các ông chỉ trả lời cho dân chúng ta rằng họ mang mối thất vọng về cho chúng ta!

Mối thất vọng ấy chúng ta nghe thấy đã quen, đáng lẽ không nhắc làm gì cho các ngài «hẹn bồ đại biểu» sau nầy sinh mối bi quan mà giảm mất cái lòng hăng hái «thay mặt dân để lo việc nước».

Tình cờ ở đâu kéo đưa đến cho chúng ta mối cái tin, khiến cho chúng tôi tự nhiên phải so sánh, phải suy nghĩ mà không ngăn được mối cảm xúc. Ấy là cái tin:

Đoàn đại biểu vận động độc lập của Phi-luật-Tân sang Mỹ mà mang về cho quốc dân họ một cái hiệu quả tốt: Phi luật Tân độc lập nay mai đây.

Độc giả nầy xem cuộc hoan nghênh đại biểu Phi luật Tân ở Thượng hải vào tuần cuối tháng Avril:

Nguyên viện trưởng Thượng nghị viện Phi luật Tân là Khuê-Tùng cùng mấy vị nghị viên Phi sang Mỹ bàn việc vận động «Phi luật Tân độc lập» được kết quả mỹ mãn, nay về ngang qua Thượng hải, hội Liên Thái bình Dương, và Thương hội cùng Thị trưởng đặt tiệc khoản đãi, câu lạc Vương Hiểu Lam đọc tờ hoan nghênh đại ý nói:

Phi luật Tân với Trung quốc, 2 dân tộc giao thông trước khi người Âu châu sang, đã là tình bạn thân lâu đời; 2 dân tộc qua lại ở chung nhau lâu đời, cùng thông hôn nhau, lại là tình bà con thân cận nữa. Dân Phi luật Tân nay hấp thụ được tư tưởng mới, cải cách nội chánh, giáo dục được phổ cập, kinh tế cũng phát triển; kể thành tích mới 3, 40 năm mà trên đường tấn bộ bằng dân tộc khác một thế kỷ. Nay lại bước lên đường độc lập, theo lịch sử dĩ vãng mà suy trắc, chắc rằng sau 10 năm nữa, sự kết quả của cuộc phấn đấu quí dân tộc, ít nữa cũng làm được một nước Thụy-sĩ ở Thái bình Dương nầy, làm vẻ vang cho dân tộc phương Đông......

Trên là lời tán của ông chủ tịch, cái lối sở trường đặt tiệc và đọc diễn văn của mấy ông tai mắt Tàu, nó cũng như mấy ngài tai mắt đất Cổ việt ta, thuật qua đại lược cũng đủ. Bà con nên chú ý là mấy câu trả lời của Khuê-Tùng, đại biểu Phi luật Tân:

«Hôm nay được các ngài hoan nghênh, đoàn đại biểu chúng tôi rất cảm thạnh tình. Còn nhớ trước 4 năm nay, vì công việc vận động độc lập cho nước tôi, tôi có đi ngang qua Thượng hải đây, tổng Thương hội thương đây có tiếp đãi và có câu chúc «Phi luật Tân độc lập sẽ thành công». Câu chúc lúc ấy chẳng qua là lời dự ngôn, mà nay đã thành ra sự thực.

Kết quả về cuộc tôi sang Mỹ lần nầy: bắt đầu từ sang năm kể đi, toàn đảo Phi luật Tân được hoàn toàn tự trị, bao nhiêu quan lại đều do người bản xứ đảm nhiệm; chỉ còn một điều buộc là phải treo lá cờ Mỹ, trong kỳ hạn 10 năm. Sau cái hạn ấy thì bỏ lá cờ Mỹ, mà đảo Phi luật Tân thành một nước mới ở Thái bình dương, toàn thế giới đều thừa nhận.

«Bỉ nhân là một người trong đoàn thể nhiệt tâm vận động độc lập, từ thuở nhỏ đã hoài bão tư tưởng độc lập ấy. Nay nhân dân nước tôi được thấy tư tưởng đã thành ra sự thực, vui mừng vô cùng.

«Trung Phi hai nước, lịch sử quan hệ rất dài, nhân vật nước Phi tôi mà người có danh tiếng, đều có cái giây huyết dịch dăng dính với người Trung quốc; mà Hoa kiều ở Phi đảo, tánh hạnh phẩm cách cũng được người Phi hoan nghênh. Lấy chỗ tương quan của 2 nước mà nói thì sự tấn bộ ở nước nầy, có giúp ích cho sự tấn bộ của nước kia. rất trông cho Trung quốc là một nước người nhiều đất rộng, tấn bộ mau lên, sẽ làm lãnh tụ cho phương Đông và cả hoàn cầu sau nầy....»

Như trên đã nói «một cái tin khiến cho chúng tôi sinh mối cảm tưởng», vậy thuật tin ấy xong, xin nói mối cảm tưởng:

Từ thế lực Âu Mỹ tràn sang phương Đông, như Nhật bản, Xiêm la và Trung hoa, là nước còn giữ quyền độc lập; dầu mạnh yếu có khác, mà cái chủ quyền kia chưa mất bao khi nào, nên dân Cổ Việt ta không dám bì đã đành. Đến như Phi luật Tân, một cái đảo nhỏ nhỏ trước kia bị cái ách của Tây ban nha, năm 1898 lại thuộc dưới quyền thống trị của người Mỹ. Gần 40 năm nay, vận mạng của dân đảo kia không những không hơn gì Việt nam ta mà lại còn kém nữa kia. Vậy mà nay họ đã thực hành công cuộc độc lập, đại biểu họ đi vận động độc lập đã mang kết quả tốt mà về. Vậy nếu ai có cái não so sánh, nghe chuyện trên mà nhớ lại câu «mang mối thất vọng» của mấy ông đại biểu ta, thì tấm lòng cảm xúc ra thế nào?

Kim-Sanh-Sanh

Việc phát minh của người Tàu

Dùng than gỗ thay dầu xăng

(Trăm cân than đi được 300 giậm Tàu)

Trên đường giao thông, xe hơi vẫn là tiện lợi mà món nhiên liệu là khoản phí lớn, tính một tỉnh Quảng đông tiền mua dầu mỗi năm tới một vạn hai ngàn vạn đồng.

Mới đây chủ tịch tỉnh ấy cùng sảnh trưởng bộ kiến thiết có rước Thang trọng Minh là người phát minh ra cách dùng than gỗ thay dầu để đi xe hơi, thí nghiệm đã có thành hiệu.

Xe hơi đi bằng hơi than gỗ kia, cũng như các xe khác, chỉ có thêm một thùng chứa than, mỗi thùng giá chừng 6, 7 trăm đồng, cách thức rất đơn giản, cả than và dầu cũng dùng chung được. Lúc đầu dùng dầu để quay máy xe chạy chừng một vài phút thì dùng hơi than thay được ngay.

Thứ xe đi bằng hơi than, về đường kinh tế tiết bớt được khá nhiều; mỗi 100 cân than đi được 300 giậm mà tốc độ không thua chi dầu, mà giá than rẻ hơn xấp 5, 6. Hiện ở các công xưởng đã khởi đầu cải trang các xe để đi hơi than nầy.

CHUYỆN ĐỜI

Có lẽ đi lính Tàu sướng lắm chăng?

(Chuyện yêu cầu nầy thật là mới)

Gần đây muốn tìm một chuyện gì vui nói cho độc giả nghe chơi, mà ở xứ ta ít chuyện vui, có chăng như chuyện ông dân biểu phàn nàn cho dân ít uống rượu, cùng chuyện ứng cử dân biểu khu thứ 2 ở Hanoi mà gởi chương trình đến Trung kỳ để cổ động v. v . . ., nhưng bác Lạc-nhân đã nói rồi, mà thực ra cũng là chuyện đáng buồn, chưa đáng gọi là chuyện vui. Đến chuyện mà Chuông mai sẽ thuật ở dưới nầy mới thật là chuyện vui. Ấy là chuyện: Người Nhật xin đi lính tàu.

Theo tin Hoa-liên-xã mới rồi: «Ở Thượng hải có một người thanh niên Nhật tên là Vĩnh-cửu-thanh-Nhứt, 27 tuổi, biết nói tiếng Tàu, từ ngày tháng 4 lại đây đã 3 lần tới phủ Thị sảnh Tàu xin hầu chuyện cùng Sảnh trưởng Ngô-thiết-Thành, hỏi muốn nói gì thì y xưng là chán ghét nước Nhật bản, mà muốn làm lính Tàu. . . Sảnh trưởng cự tuyệt.

Tin ấy thế nào, nhà cảnh sát Nhật thám được bắt y bỏ bót, sáng ngày giải ngay về Nhật bản và bảo cho y biết trong kỳ hạn 2 năm không được sang Trung hoa! Y người huyện Tịnh cương, năm trên có sang Đông bắc, tháng 2 năm nay mới sang Thượng hải, hiện không có chức nghiệp. . . »

Nghe câu chuyện trên, có người cho người thiếu niên trên là điên dại: Hiện Nhật bản là nước mẹ anh ta, đương hầm hầm ngồi lên cái ghế ông chủ bá quyền ở Viễn đông, chà xát người Tàu ở dưới bàn chưn mình, như là làm người lính Nhật lại được cái vinh dự «ái quốc» đội cái «mũ chiến thắng» vẻ vang là dường nào. Còn nước Tàu hèn yếu kia, dầu ngồi cái ghế cao quí như Tưởng giới Thạch, Uông tinh Vệ, cũng không sung sướng gì, huống là làm anh lính, quí báu gì mà xin đi xin lại đến đôi ba lần!

Kẻ nói thế chẳng qua là nói theo cái lối hèn «lúa thóc đâu bồ câu theo đó», chớ theo như ý Chuông-mai thì rất phục anh thiếu niên Nhật.

Phục thế nào?

Thì cái nước mình mang tiếng là văn minh mà trở làm những công việc giết người đoạt của, xâm lấn đến bếp kẻ yếu như cuộc đoạt thâu Mãn châu vừa rồi. Có lẽ Vĩnh-cửu-thanh-Nhứt lấy làm bất mãn lắm, mà cho là trái với nhân đạo. Bất mãn mà muốn tỏ ý phản đối, hoặc yêu cầu nầy nọ, hay phát biểu trên báo, chẳng qua là nói suông mà thôi. Một cách làm cho khác đời mà khiến cho ai cũng chú ý chỉ có cách đem mình vào quân đội Tàu mà trở giáo đánh lại với người Nhật là tuyệt diệu hơn cả. Một là tỏ cho thế giới biết người Nhật cũng có là người trọng nhân đạo, thương kẻ yếu như bạn, chớ không phải toàn là bọn ỷ mạnh hiếp yếu; hai là chiếm được cái sung sướng của cá nhân, vì đi lính Nhật thì chưa biết chết bữa nào; chớ đi lính mà nhập vào đội quân «bất đề kháng» của Tàu, có khi nào thiệt hại đến tánh mạng; ba là gặp nhịp may thì nghiễm nhiên làm một tay thủ lãnh quân phiệt Tàu, sướng hơn đại tướng Nhật nhiều!

Đừng tưởng làm anh ta là điên. Lời yêu cầu của anh ta còn có mục đích hơn sự yêu cầu mà xứ ta thường thấy kia.

Chuông Mai

Chính sách Nhật gặp một tay kình địch rất cừ

(Tơ nước Ý chiếm cả thị trường Ba-lan)

Hàng Nhật khuynh tiêu sang thị trường Âu-châu, nay gặp một tay kình địch rất cừ là Ý. Nguyên tơ Ý với tơ Nhật cạnh tranh nhau đã lâu. Trước kia tơ Ý vì vốn đắt, giá nên không địch lại tơ Nhật, ở thị trường Ba-lan, như tơ Ý hạng tốt giá bán 14 đồng bạc Thụy-sĩ, thì tơ Nhật cũng hạng ấy mà bán có 13 đồng v. v.. Nay tơ Ý bán hạ xuống 12 đồng, ấy là cái giá rất rẻ. Nếu như tơ Nhật cũng hạ theo giá ấy thì bị thiệt hại nhiều.

Ờ, nói mình sao lại có tay cao hơn nữa. Xem thái độ gần đây thì Ý có chịu chống với Nhật rất. Có vậy chớ, có đâu như Tàu với Quốc liên cứ nói suông mãi!

Danh từ bằng chữ số «189» «15» «38»

Dùng chữ số để ghi chép thơ từ sổ sách, và thay cho tên người, như số lính, số tù v.v., đã không lẫn lộn cái nầy với cái khác, người nọ với người kia; sự tiện lợi về cách sắp đặt công việc cho có thứ lớp (ordre), đến ấy tưởng nhiều người đã biết. Đến đại sự trên thế giới mà người ta cũng nên chữ số làm tiêu biểu, thành ra một cái danh từ, vài ba con số mà bao hàm công cuộc to lớn có đoạn lịch sử riêng của nó, cái đó thường thấy luôn.

Một cái danh từ bằng chữ số còn tối: đó là cuộc Trung Nhật xung đột mà hiện nay người ta chỉ nói vắn đề «189» (tức là ngày 18-9-31, quân Nhật khởi đầu xâm chiếm Thẩm dương). Nếu như lâu ngày, ai không học lịch sử, không rõ cuộc xung đột Trung Nhật, tất là không thể nào hiểu được ý nghĩa và lai lịch 3 chữ rất rẻ «189» kia là thế nào cả.

Nhân tiện ký giả xin nói luôn vài cái danh từ bằng chữ số, như «Ngũ nhứt vận động» (五一運動 tức ngày 1 tháng 5), cùng «chế độ tam bát» (制度 八 nghĩa là 3 cái 8).

Vì sao mà gọi là vận động 1-5? Nguyên ngày 7-10-1884, ở hạt Chi Gia Ka nước Mỹ có mở một cái hội «lao công tổ hợp» nghị quyết mỗi năm dùng ngày 1 tháng 5 làm ngày tiết nhật lao công, cùng vận động liên hợp, đối với giai cấp tư sản mà yêu cầu thiệt hành chế độ «38» (sẽ giải sau), rồi ước định ngày 1-5-1886 cử hành vận động lần thứ 1. Cách vận động ấy thuần là tánh chất kinh tế đấu tranh chớ không có can liên gì đến chánh trị, nhưng cũng nhân sự nhu cầu do cái chiều xã hội tấn hóa mà xuất hiện. Nhân thế mà cái ngày ấy lưu truyền mãi đến nay, nên làm tiết nhật lao động mà thành ngày kỷ niệm đặc biệt.

Sao gọi là chế độ «38».

Nguyên năm 1886, công nhân nước Mỹ yêu cầu phải tư bản có 3 cái đề án trong mỗi ngày:

1) Công tác 8 giờ
2) Được nghỉ 8 giờ
3) Giáo dục (được học) 8 giờ

Nhân thế tương truyền gọi là chế độ «ba tám».

Đấy, danh từ bằng chữ số có cái tánh chất lịch sử và lai lịch nó phức tạp như thế. Ngày sau và hiện ngày nay cũng thế, nếu không có tự vị giải nghĩa thì ma nào mà hiểu kia chớ!

Sử binh Tử

CÙNG BẠN ĐỘC-GIẢ

Thưa các Ngài,

Cái nạn kinh tế khủng hoảng hiện nay, nhà báo và nhà in không tránh khỏi cái ảnh hưởng chung đó, tất các Ngài đã thừa hiểu.

«Mua báo phải trả tiền trước», ấy là lệ thường của nhà báo, song tin cậy ở tấm lòng sốt sắn của các Ngài đối với bản báo trên mấy năm nay, nên hễ nhận được thơ mua báo thì bản báo vui lòng gởi báo ngay, còn tiền báo thì lần hồi các Ngài gởi sau cũng được. Nhưng nay vì cái cớ kinh tế khủng hoảng nói trên, nếu tiền báo cứ để đọng lại thì thiệt hại cho đường doanh nghiệp của bản báo không ít.

Vậy Ngài nào hạn mua cũ chưa trả, hay hạn cũ đã hết, mà sẵn lòng mua thêm hạn mới nữa, xin gởi tiền sớm cho.

Hiện nay, bản báo có giấy nhắc cả hạn cũ và hạn mới, xin các Ngài nhớ, nếu đợi ít lâu mà không thấy trả lời, bất-đắc-dĩ bản báo phải đình gởi, xin các Ngài lượng cho.

Tiếng-Dân

THẾ GIỚI THỜI BÌNH

THỜI CUỘC VIỄN-ĐÔNG

sẽ ra thế nào?

Về thời cuộc Viễn Đông, thấy bình luận cũng nhiều, song có một đều quan hệ mà không thấy ai nói đến. Vậy tôi xin phát biểu để các nhà lưu ý về tình hình Viễn Đông suy nghiệm xem:

Tình hình Viễn Đông rung động cả thế giới là bắt đầu từ cuộc Trung Nhật xung đột. Cuộc xung đột nầy tuy chưa kết liễu, nhưng chủ nghĩa đế quốc Nhật bản đã thực hiện ở nước Mãn châu, cách tấn hành không khó nhọc gì lắm.

Sở dĩ Nhật bản chiếm Mãn châu dễ dàng như vậy là vì những lẽ sau nầy:

1, *Trước lúc xâm chiếm Mãn châu, Nhật bản đã thương lượng với liệt cường:* Liệt cường đồng tình nên ngoài mặt thì nói can thiệp, nhưng không nước nào động tới Nhật, những cuộc hội nghị của Quốc Liên nói để phân xử việc Trung Nhật xung đột, kỳ thiệt chỉ để che mắt quần chúng mà thôi, không thành tâm gì ngăn đón người Nhật.

2) *Quân Phiệt Tàu đã tư thông với Nhật:* Nhật bản lấy Mãn châu, phong trào phản đối ở Trung hoa cũng không phải vừa, nào cuộc để chế hàng Nhật, nào các cuộc biểu tình của học sinh, nào sức hăng hái của nghĩa quân v. v... Sức phấn đấu của quần chúng Trung hoa hồi đó, ai ai cũng phải công nhận là mãnh liệt, đến bây giờ việc kháng Nhật vẫn còn giai giẳng; (nghĩa dõng quân đương hoạt động ở Hoa Bắc), như vậy mà bọn quân phiệt Tàu đã bán nước cho Nhật bản từ bao giờ, một hai thờ chủ nghĩa bất đề kháng. Chánh phủ Nam kinh cứ cong lưng ký hiệp ước, nào hiệp ước Thượng hải, nào hiệp ước Đường Cô... lại ngăn cản Phùng ngọc Tường không cho đánh Nhật, đàn áp việc để chế và các cuộc biểu tình của quần chúng....

Đến nay nước Mãn châu đã bị hoàn toàn xâm chiếm, Nhật đã lợi dụng Phổ Nghi làm cái máy để thực hành chính sách xâm lược toàn Hoa Bắc; bề trong thì các nước đã thừa nhận, mà bề ngoài thì nói không thừa nhận, cho đến Tưởng giới Thạch cũng vậy. — Những đều ấy chứng tỏ rằng liệt cường đã dung túng cho Nhật phá các điều ước quốc tế... và chính phủ Nam kinh đã đồng mưu cùng giặc mà làm hại dân chúng Trung hoa.

. . .

Vì sao liệt cường lại không can thiệp? Thế giới hiện thời bị cuốn vào làn sóng khủng hoảng rất dữ dội, các nhà đại chính trị đương hết sức kiếm phương bổ cứu, nhưng tình hình mỗi ngày một nghiêm trọng: công, nông, thương nghiệp, khắp các nước tư bản đều bị trụy lạc, thợ thuyền thất nghiệp mỗi ngày một đông, dân cày bị phá sản mỗi ngày một nhiều,

. . . .

Tình hình kinh tế chính trị ở thế giới như vậy, nên xem Nga như cái gai trước mắt; bề trong vẫn ghét, nhưng ngoài mặt thì nước nào cũng giả thân thiện (hiệp ước bất xâm phạm của Nga với Mỹ, Nhật và mấy nước Âu châu..) chờ khi nào có cơ hội tốt mà đồng tâm tấn đánh Nga một lần. Song muốn thế thì trước hết phải một mặt đối Nga, một mặt tìm căn cứ địa đặng đàn áp cách mạng Trung hoa, và đồng thời nước nào cũng xoay về chính thể độc tài để dẹp phong trào công nông trong nước trước.

Hiện nay Nhật lấy Mãn châu nhưng đã thỏa lòng đâu, còn muốn lập quyền bảo hộ cả Trung hoa nữa; lời thanh minh của bộ ngoại giao Nhật ngày 17 Avril vừa rồi là một cái chứng rõ ràng vậy. Lời thanh minh ấy nói rằng chỉ có người Nhật mới biết rõ được chính sách tốt hay xấu ở Trung hoa, để hợp tác với Trung hoa mà duy trì cuộc hòa bình Viễn đông, và yêu cầu Âu Mỹ đừng viện trợ Trung hoa.

Sự thực vẫn thế, chỉ có Nhật liên hiệp với liệt cường thì may chi mới đối Nga được, mới đàn áp được phong trào «cộng» chứ chú Tàu ta thì thật không tài gì làm nổi. Quân phiệt Tàu chỉ là tay sai của liệt cường mà thôi. Nhật lập cuộc bảo hộ ở Trung hoa, chớ như làm gì nữa, Tàu cũng co tay mà nhìn vậy.

Nhật sở dĩ chỉ tuyên bố, nhưng chưa lấy ngay Trung hoa là cốt để xem dư luận đối với cuộc bảo hộ Nhật ở Trung hoa ra thế nào đã. Hiện liệt cường Âu mỹ tuy bề ngoài cũng tỏ ý phản đối, nhưng chắc thế nào rồi cũng khoanh tay ngồi xem Nhật lấy Trung hoa đặng đủ sức mà chống Nga để thơ cái chạn đỡ cho mình.

Lấy được Mãn châu, lập cuộc bảo hộ ở Trung hoa, đàn áp phong trào cách mạng Trung hoa, tức là cái chương trình của Nhật mà liệt cường tán đồng. Nhưng việc nầy không phải là dễ dàng đâu, vì Tô Liên cũng đủ sức mà chống lại:

1) Về phương diện kinh tế thì Tô Liên rất vững vàng, không bị ảnh hưởng khủng hoảng chung, kế hoạch 5 năm lần thứ nhất đã xong, lại bắt đầu thi hành kế hoạch 5 năm lần thứ 2.

. . . .

Việc chiến tranh của các liệt cường với Nga, kết quả ra thế nào, chưa dám định đoán, song biết chắc rằng toàn thế giới ngày nay đều xoay ngọn cờ vào một mặt đối Nga, mà người Nhật lấy Mãn châu, toan lập cuộc bảo hộ ở Trung hoa, chính là đạo quân tiên phong trong trận chiến tranh giữa toàn thế giới với Nga vậy.

Lĩnh Nam

L. T. S. Bài của ông Lĩnh nam trên nhận rằng thời cuộc Viễn đông mà liệt cường không can thiệp, là vì mặt đối Nga, nghĩa là cố để cho Nhật chiếm Mãn châu, bảo hộ Trung hoa đặng đón Nga mà ngăn chủ nghĩa «cọng sản» không cho tràn rộng ra... Nói thế vẫn có một lẽ, là cái lẽ: người Nhật lợi dụng tâm lý liệt cường sợ Nga mà trương ngón lợi riêng của mình. Chớ như Nhật ngăn được Nga, chiếm cả chủ quyền ở Viễn đông, thì liệt cường Âu Mỹ có lợi gì hơn ngày nay đâu; tất rằng Âu Mỹ cũng không thực lòng mà nhường cho Nhật chiếm Trung hoa. Sở dĩ tôi thôi là vì ai có hoàn cảnh riêng của nấy, ai cũng nhằm mối lợi hại vào cái túi riêng của mình đấy thôi.

THƠ TÍN

Cùng mấy người dân 2 tổng Bình Thượng và Bình Trung, phủ Bình sơn, Quảngngãi

Về chuyện người coi đập con đường Tri-bình truyền-tung bán công dân và đánh đập dân v. v... các ông không nói rõ những người nào bị đánh và ai mua xâu. Ngày tháng cũng thiếu, lại ký tên không rõ, nên miễn đăng.

T. D.

VẤN - ĐỀ TẰM TƠ Ở TRUNG - KỲ

(MỖI NĂM NGÂN SÁCH PHẢI CHỊU 4 VẠN ĐỒNG)

Bản báo tiếp được bài nói về vấn đề tằm tơ, là việc cần thiết cho sinh nghiệp của dân xứ ta, và nghe chánh phủ đã đem hỏi ý kiến Dân-viện Trung-kỳ, đăng ý nguyên văn như dưới :

∴

Ngoài các vấn đề sinh hoạt hằng ngày, vấn đề tằm tơ ở xứ ta, mà tôi sắp nói ra đây, không thể bỏ qua được ; vì nó quan hệ cho sinh mệnh của nghệ nghiệp ta. Mỗi một năm nhà nước phải bỏ ra hơn 3 vạn đồng giao cho hai công ty chăm lo về sự phát trứng tằm, mà rốt cục ta chẳng được hưởng lợi bao nhiêu cả. Thiết tưởng cái thời kỳ kinh nghiệm của nhà nước đã qua rồi, nay cần phải giao lại cho dân ta cái lợi quyền ấy.

Trước khi nói đến vấn đề phát trứng tằm ở Trung kỳ, tôi xin dẫn chứng vấn đề phát trứng tằm ở Bắc-kỳ, để cho ai nấy được dễ so sánh, và không nên thấy những con số sắp kể ra đây mà rùng mình.

Năm 1902, một công ty nuôi tằm ươm tơ lập ra ở Nam-định (Dadre et Dépincé), chính phủ Bắc kỳ có ký một tờ giao kèo cho công ty ấy được hưởng quyền lợi sau nầy trong 8 năm:

1) Một số tiền phụ cấp đồng niên là một vạn đồng, trong 3 năm là 3 vạn đồng.

2) Cho không một miếng đất và một sở nhà trị giá là 2 vạn 3 nghìn đồng, và một miếng đất ở Phú long nữa.

Qua năm 1903, công ty nuôi tằm và dệt tơ, bỏng khác thay cho công ty Dadre và Dépincé ; đến năm 1906 chính phủ Bắc kỳ lại ký thêm một tờ giao kèo, để mua trứng tằm của công ty ấy mỗi một nghìn ponte (những trứng của hai con bướm đực và cái đẻ ra gọi là một ponte) giá là 10$00; từ năm 1907 đến cuối năm 1916, công ty ấy lĩnh của nhà nước cả thảy là 28 vạn đồng với 5 nghìn đồng bạc thưởng cho người làm việc. Trong mười năm ấy những nhà nuôi tằm ta lĩnh trứng tằm về nuôi được lợi hại thế nào, sẽ nói sau, ta nên biết trước rằng công ty ấy được lời cả thảy là 18 vạn đồng ; đấy là chưa kể tiền hoa hồng xuất cảng tơ nữa là khác : mỗi một kilo được ăn hoa hồng của nhà nước là 0$80, nhưng không được quá số 4 vạn kilo là 32 nghìn đồng. Nhưng trong số ấy, riêng về công ty ấy có đặc quyền được hưởng 2 vạn kilo, tức là 16 nghìn đồng, còn 2 vạn kilo thì chia ra cho các nhà nuôi tằm ta.

Trong mười năm kinh nghiệm, chính phủ xét ra, tiền tốn thì có, mà dân lợi thì không mấy, nên đến năm 1916, chính phủ Bắc kỳ không chịu ký giao kèo với công ty ấy một hạn khác nữa.

Công việc tằm tơ ở Bắc kỳ là như vậy. Nay tôi xin nói đến vấn đề ấy ở Trung kỳ, đại khái cũng giống thế.

Năm 1925, tức là ở Bắc kỳ đã bỏ được gần 9 năm rồi, Trung kỳ mới bắt đầu ký tờ giao kèo với hai công ty tơ lụa, một cái ở Nghệ an là công ty S. F. A. T. E. (Société Franco-Annamite Textile et d'Exportation) và một cái ở Bình định là Deligneon. Theo tờ giao kèo ấy, thì mỗi năm nhà nước phải phụ cấp một vạn 5 nghìn đồng, mỗi một nghìn ponte phát ra là 5$, với tiền hoa hồng xuất cảng tơ sống do nghị định ngày 31-12-29 lập ra, rồi do nghị định ngày 3-3 và 4-10-30 sửa đổi lại một hào một kilo, rồi hai hào 1 kilo. Phi chỉ thế mà thôi, lại còn những người làm công cho hai công ty ấy do nhà nước chi lương, kể ra năm vừa rồi, ở Vinh nhà nước trả lương đến 5.548$00, ở Bình-định 11.207$00. Theo ngân sách năm 1933, thì số tiền tổng cọng của Trung kỳ phải trả cho hai công ty ấy là 4 vạn 48 đồng 24 xu (40 048$24).

Số tiền của công nho đem ra chịu cho hai công ty ấy là chừng ấy. Còn số các nhà nuôi tằm tơ ta được hưởng lợi thế nào, ta xem sau nầy sẽ rõ :

Nhà nước sở dĩ chịu tốn tiền như vậy, là cốt làm cho nhà ươm tơ của ta có trứng tốt mà nuôi tằm: trứng ấy do hai công ty ấy chọn lựa tử tế rồi phân phát ra cho mười mấy tỉnh ở Trung kỳ từ Nam chí Bắc. Thế mà nay ta xét ra cho chu đáo thì trứng phát ra là trứng không chiếu kinh hiền vi ponte industrielle). Đến khi phát ra, thì lại không hợp với sự nhu cầu : người cần dùng nhiều thì phát ít, người dùng ít thì phát nhiều, lại có người không nuôi tằm mà tự nhiên được trứng, người có ghi tên vào sổ phát trứng thì lại không nhận được trứng, người không ghi tên lại có trứng, người đã bỏ xứ đi từ 7 năm mà trong sổ còn ghi tên nhận trứng, chỗ phát ít thì tính tiền nhiều. Tôi nói đây là có bằng cớ cả, có cả tên tuổi những người ấy. Đại để như ở Nghệ, đến khi chợ phiên họp thì phát trứng, gặp ai cũng phát, người hào kỳ xúm đến xem đông, nên phải dùng đến lính mà giữ trật tự. Như ở Thanh-hóa mà muốn có trứng thì công ty gởi trứng cho xe camion đem ra để nắng nóng một ngày, đến nơi trứng nở cả (trứng tằm gặp nóng mau nở), còn ở đường trong thì từng chồng giấy trứng chồng chất với nhau bỏ vào đó tre dan sưa, chở vào Phú-yên hay ra Quảng-ngãi, Quảng-nam, do xe ô tô nàng chở, có khi trứng từ Bình-định ra Bồng-sơn đã nở rồi, và phần nhiều các trứng ấy chở đến Phủ, Huyện phát lại cho dân. Xem như vậy thì dù có trứng tốt đi nữa, cũng không ích gì cho người nuôi tằm của ta, nữa là... Ta cứ thử rảo bước đi vào những miền ươm tơ nhiều như Quảng-nam chẳng hạn, hỏi họ có thích dùng trứng tằm của nhà nước không, trăm miệng một lời, sẽ trả lời rằng, dù xấu dù tốt họ chỉ dùng trứng của họ, theo giống của họ mà thôi.

Đấy là việc phát trứng. Nay nói đến việc mua kén. Theo lẽ ra trứng ấy phát ra cho nhà nào đến mùa kén thì công ty phải đến nhà ấy mà mua. Thế mà sự thiệt chẳng được như vậy. Ta xem một bảng tới sau nầy thì đã rõ cái lời tốt đẹp của hai công ty ấy thường công bố rất «Lợi quyền của Pháp, Nam rất là mật thiết quan hệ có thật hay không?

Trong năm 1931, một công ty đường trong thấy kén Tàu rẻ, chỉ muốn mua tơ Tàu, nên yêu cầu với ông chủ phòng Thương mại ở Tourane xin một giấy chứng nhận rằng, vì sự đi lại khó khăn nên không thể mua kén của người bản xứ làm ra được. Chế độ mậu dịch đã không nhất luật thi hành ở nước ta được (vì chính trị ngoại giao chăng ?), bổn phận của các công ty ăn tiền của dân đáng lẽ phải mua kén cho dân, mà họ lại không thèm mua cho, lại đi mua của Tàu; thế thì lợi quyền của họ đối với Tàu, có phải là mật thiết quan hệ hơn ta không !

Phi chỉ họ không mua kén của ta mà thôi, mà họ lại làm cho giá kén ta hạ xuống nữa. Họ là chủ tế của thị trường tơ kén ở trong nước ta !

Đến mùa kén, các dân quê đem kén xuống bán cho họ, dẫu tiên họ mua của vài người, ai may nấy được bán trước, còn ra, dần dà ngày nọ qua buổi kia, dân quê phần vợ mong con đợi, thuế dục nợ dòi ở nhà, đành phải cắn răng mà bán đổ bán tháo cho rồi. Tình cảnh dân quê, đem của mồ hôi nước mắt ra tình bán, thật đáng thương vậy.

Nay ta đã thấy rõ hiện tình về nghề tằm tơ của ta như vậy, mỗi năm ngân sách phải tốn đến số tiền ấy, mà dân quê được lợi như thế ấy, thì nay ta phải tìm phương pháp để bổ cứu, bảo hộ nghề tằm tơ của mình.

Tôi xin lấy câu nói sau nầy của ông Gibert là nhà canh nông có tiếng ở xứ ta, có nói trong tờ trình của ông hồi năm 1927 về việc phát trứng tằm của mấy công ty : « Tờ giao kèo ấy đã ký là mười năm rồi, thì không có thể làm gì được nữa, đành chịu vậy. Kết quả tờ giao kèo ký với hai công ty phía Bắc và Nam ấy là làm chậm sự phát đạt của nghề tằm tơ trong xứ Trung kỳ trong khoảng mười năm, mà mỗi năm dân phải chịu trên dưới 4 vạn đồng..... »

Hiện tình đã như vậy, thì những người tai mắt nên tìm phương mà bổ cứu, cốt làm cho đồng tiền của dân đem ra dùng phải có ích cho dân. Đến cuối năm 1934 nầy là hết hạn giao kèo với hai công ty ấy, vậy ta nên yêu cầu với nhà nước, xét rõ sự lợi hại mà đừng ký một hạn khác với hai công ty ấy nữa.

Thế số tiền 4 vạn đồng ấy để làm gì ?

Theo ý tôi thì một nữa giao cho sở canh nông tìm phương pháp tối thiện, tận tâm khuyến khích nghề nuôi tằm ươm tơ của ta (như bảo mua và dạy cách dùng kính hiển vi v.v.), còn một nữa thì để làm tiền hoa hồng huyền thưởng cho các nhà xuất cảng tơ kén của ta. Có làm được như vậy thì nghề tơ của ta mới có thể mong sanh tồn được !

Nguyễn-quốc-Túy

Tạp-chí Nam-phong cải cách chân chỉnh lại

Tạp chí Nam Phong bắt đầu từ Avril đã canh cải chỉnh đốn cả lại. Mỗi tháng ra hai kỳ vào ngày 16 và ngày 1er tây.

Giá báo vẫn như cũ :

Mua cả năm 24 số giá 6$, nửa năm 12 số giá 3$ mua lẻ mỗi số 0$25. Báo quán ở phố Hàng gai (Rue du Chanvre), số nhà 80-82. Hanoi.

HUẾ SỐ NHÀ 141 PAUL-BERT

Muốn mở rộng thêm hàng tạp hóa cần dùng, lại có bán nhiều Lương Bắc đen rất tốt, Lụa Hà-Đông trắng rộng, Lãnh bưởi hàng kỹ cầu, Nhiễu Ngũ hổa, Sa vân minh, Cachemir và các thứ giấy mới chế tạo, lại có bán nhiều các thứ hàng khác, bán sỉ bán lẻ giá cả rẻ hơn xin qui khách quá bước đến xem mới rõ lời quảng cáo nầy đúng với sự thiệt.

hiệu THUẬN-LONG bán hàng tại số nhà 141 Paul-Bert HUẾ

DẦU LỢI-SANH !
Thuốc ho Bàn-Tay !
Ai mua sỉ, ai nhận làm Đại-lý, viết thơ cho
LỢI-SANH-ĐƯỜNG
TOURANE

TRỊ TỨ THỜI CẢM MẠO

0$10 — 0$20
MAISON NAM - TRẦN
12, Rue Vollenhoven, HUẾ
Cần một người đại - lý ở mỗi hạt.

DẦU
SINH = PHÁT

Xức tóc rất mướt, rất thơm

Chai lớn 0$85 — Chai vừa 0$20

Vân - Hòa — Huế

Ai dùng thuốc hiệu CHIẾN-THẮNG không lành, xin đoan trả tiền lại

Thuốc Ho Kinh-Niên

Xin nhận nhãn hiệu CON GÀ TRỐNG đeo chiến-thắng bội tinh mới khỏi lầm

Bao nhiêu chứng ho dầu trầm trọng thế nào, thuốc nầy cũng đủ mãnh lực trị lành hết. Trong năm 1933 có 2 ngàn người mua dùng, có đến 125 cái thư cảm tạ và có 6 nhà được trả tiền lại. Nếu mua ở đại-lý, xin lấy 1 cái giấy chứng thực rằng có mua thuốc mấy hộp rồi gởi về Tổng-cuộc. Mỗi hộp 1$50 — hộp đôi 2$50. Thơ và Mandat mua thuốc gởi cho :

M. NGUYỄN - TRUNG - THẤM
à Quảng xá ĐỒNG-HỚI
QUAN - HẢI, đại-lý ở HUẾ
AN-PHƯỢNG, đại-lý ở TOURANE

TRỪ' TÓC RỤNG

Trừ gàu, làm cho tóc mọc thêm rất chóng, khỏi có tóc bạc và sói đầu sớm.

Đã có rất nhiều giấy chứng chỉ khen dầu « HÓA-PHÁT ».

Mỗi chai 0$60 Mỗi tá 6$00

Chế tại hiệu KHUYNH-DIỆP HUẾ

VĂN TẬP KIỀU

XÁ-PHÒNG VIỆT-NAM

Rằng mua ngọc đến Lam-Kiều,
Tấm lòng nhi nữ cũng siêu anh hùng.
Tịt mù nào thấy bóng hồng,
Xa trông chỉ thấy xà phòng Việt-Nam.

Tiện đây nhắn một đôi lời,
Duyên ta mà cũng phúc giời chi không.
Biết dân hợp phố mà mong,
Khát khao chỉ ước xà phòng Việt-Nam.

Của tin gởi một chút nầy,
Chẳng duyên chưa để vào tay ai cầm.
Lấy tình thâm trả nghĩa thâm,
Việt-Nam vài ta xà phòng làm ghi.

Cùng nhau trót đã nặng lời,
Càng sâu nghĩa bể càng dày tình sông.
Ước ao đã thỏa tấm lòng,
Khen ai khéo chế xà phòng Việt-Nam.

Xa nghe cũng nức tiếng đồn,
Phải giò cho kỹ ngọn nguồn đáy sông.
Thiếp danh đưa đến lầu hồng,
Đôi bên chỉ thích, xà phòng Việt-Nam.

Gần xa nô nức yến anh.
Hài văn lần bước dậm xanh một vùng.
Một lòng chẳng quản mấy công,
Tìm cho thấy hiệu xà phòng Việt-Nam.

VÔ DANH

XÁ-PHÒNG VIỆT-NAM

PHẤN TRẺ CON VÍNH-THỌ

TRỊ Rôm Sảy Mày-đay
TRỪ Ngứa Lở Hăm

Trong mùa nóng-nực, ai có trẻ con nên dùng phấn nầy.

Mỗi bao 0$10

Có bán tại các nhà Đại-lý Dầu CHỮ-THỌ

THUỐC TRỊ BA CHỨNG ĐAU BỤNG :
DẠ-DÀY, PHÒNG-TÍCH, KINH-NIÊN

Đau tức giữa ngực, lan chói qua sau vai, rồi đau lần xuống ngang thắt lưng; ợ hơi lên cổ, có khi ợ cả ra nước chua; có khi đau quá nôn cả đồ ăn ra nữa; đau như thế gọi là *đau dạ dày* (đau bao tử).

Đau bụng trên hay bụng dưới, cơn đau rất dữ dội; hễ ợ hay đánh trung tiện thì đỡ đau; cách mấy ngày hoặc một tháng đau một lần : đau như thế gọi là *đau bụng kinh niên*

Đau chói chít trong bụng, ngày đau ngày không; ngày muốn ăn, ngày không muốn ăn, lờ lững thất thường; sắc mặt vàng vọt hay bủng beo, da bụng dày bì bịch đau như thế gọi là *đau bụng phòng tích*.

Ai mắc phải, hãy viết thư kể chứng bệnh thật rõ, gởi cho bản hiệu, sẽ gởi thuốc bằng cách lãnh hóa giao ngân.

Thư từ và mandat đề :

NGUYỄN-NGỌC-AM, chủ hiệu: BIỂU-NGUYÊN ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG
121 hàng Bông (cửa quyền) HANOI

NHÂN-TẠO-HUYẾT

THUỐC NÀY CHUYÊN BỔ HUYẾT, SÁT-TRÙNG DO LƯƠNG-Y YECSIOUNINE BÀO-CHẾ

CHUYÊN-TRỊ : Nam phụ lão ấu các chứng thuộc về hư hao, khí huyết suy giảm, da mặt xanh xám, trẻ con khóc đêm, èo ọẹt nhác chơi — Đàn bà trước hay sau khi sinh cử, dùng thuốc nầy được thêm sửa cho con bú và sinh cử dễ dàng. Đặc sắc nhất là đối với người nào bị nọc độc bệnh lậu và giang mai ẩn nấp trong máu, đầu các khớp xương thì thuốc nầy điều trừ tiệt được hết. Thứ nhất là những người mới ốm giậy, dùng thuốc nầy được chóng bình phục, mau đỏ da thắm thịt lạ thường. Mỗi chai lớn giá 1$50 — nửa tá 7$50 — Mua buôn mua lẻ, hỏi làm đại-lý do nơi :

M. SINH-HUY, 44, RUE MARÉCHAL FOCH à VINH

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON

NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh....v..v....

ở Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mên

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

VIỆC TRONG NƯỚC

Một cuộc diễn thuyết tại hội Quảng trị

HUẾ. — Tối thứ năm 24 mai, đúng 8 giờ rưỡi, hội Quảng trị sẽ tổ chức một cuộc diễn thuyết bằng tiếng Annam tại hội quán đường Đông ba.

Diễn giả là ông Nguyễn-văn-Bá, sẽ nói về « *Câu chuyện báo giới* »

Ông Nguyễn-văn-Bá, trước kia là một nhà giáo sư, sau vào làng báo, ông có viết ở nhiều tờ báo Tây và Nam trong Saigon, và chủ trương tờ «Công-luận báo». Hiện nay ông về nghỉ tại Huế. P. S.

Tin thêm về vụ bắt cờ bạc

HÀ-TỊNH — Như T. D. đã đăng, vụ bắt cờ bạc ở Hà-tịnh vừa rồi, có đủ các hạng người. Có tên Cai Lệ, đội Cảnh sát, bị cách chức, viên bang tá tỉnh là Bang Thành nghe đâu sẽ ăn đòn.., cũng bị các con bạc khai ra cả. Còn viên quan.. ăn 500$, hiện đương mang số tiền ấy đi Hanoi mua ô-tô. Tại sở mật thám có tên thám tử là Nguyễn đình Hứa cũng can vào vụ ấy. P. V.

Lý dịch nhũng lạm

QUẢNG-TRỊ. — Chúng tôi là dân làng Vạn-quì, phủ Hải-lăng, nhờ quí báo đăng việc hào lý nhũng lạm như sau này :

Năm ngoái làng chúng tôi có xin tư lịch để làm la-thành trước đình, lý dịch hiểu với dân rằng : quan không cho. Vậy mà lý dịch thâu bạc tư lịch ngót 100$, chia tay bỏ túi.

Cách mấy tháng đây, có một chiếc đò chở người bệnh ghe vào bến, thuộc địa phận làng chúng tôi, lý kềm và đoàn trưởng bắt đò ấy lại, cách một ngày rưỡi, thì người bệnh chết tại đó. Quan phủ sở tại và quan huyện Phong điền hội đồng khám xét, cho thân nhơn đem về mai táng (người bệnh chết ấy thuộc về dân huyện Phong điền). Công chuyện chừng ấy, chỉ tiền độ 20$. mà lý dịch lên giấy mãi bành hơn 70$. Vậy 50$ ai mà không biết lý dịch làm gì ?

Động việc gì là hào dịch xoay lợi riêng việc ấy, dân chịu sao nổi ?

10 người dân ký tên

Thuốc thiếu !

QUẢNG-NAM. — Tôi là người ở Quế-sơn, nhơn đau rét, có đi nhà thương Thăng bình xin thuốc 5 ngày. Ngày đầu và thứ hai, mỗi ngày uống một viên ký ninh, qua 3 ngày sau, mỗi ngày chỉ nửa viên ; xin chích kim thì thầy C. nói không có thuốc chích, còn thầy O. nói rằng chịu.... thì thầy chữa lành liền. Từ Quế-sơn đến nhà thương có 20 cây số, đi xin thuốc phải bọc khoai lang theo nấu nhờ, tiền đâu mà chịu! Chán quá !

Một người bệnh

Một cái án lạ đời !

(Nhượng phần thịt cần mà bị phạt)

Sự đánh thịt cầu ở làng Phú quí đại (Tam-kỳ), có đăng Tiếng dân số 685 ra ngày 25 Avril 1934. Ngày 4 tháng 3 Annam, quan phủ Tam-kỳ đòi hỏi, có đủ hai bên tiền bị. Hỏi đi hỏi lại về việc cầu biếu và trật tự một chặp, quan nói vì chủ bái Châu-nghĩa phá dâu ..., giấm phần cầu là mất trật tự, chiếu luật Hoàng-Việt điều thứ 277 lược giảm phạt chủ bái 10$, dân thì miễn nghị. Cái án lạ đời là vậy đó.

Theo như lời quan giày, thì các cơ quan chánh trị và quân bị gì gì cũng nên dẹp đi hết, cứ làng nào làng nấy làm thịt cúng rồi đặt phần cầu là có trật tự, khỏe cho nhà nước biết bao ! Ch X.

Nên mở rộng trường

QUẢNG-NGÃI. — Trường Nhu-năng xã (Tư-nghĩa) do ba làng kế cận : Nhu-năng-đông Nhu-năng-xã, Nhu-năng-tây chung lập, địa thế cũng tiện cho con em ba làng tới học. Nhưng trường hẹp, số học trò đông, không dung hết được.

Làng Nhu-năng-đông nay lại xin lập tư trường, mà học trò chừng được 15 cậu, thì cũng không giảm được bao nhiêu (130 — 15 = 115)

Vậy như lời quan sức mà mở rộng trường Nhu năng xã ra, đặt thêm thầy giáo là tiện lợi, con em ba làng tới học gần, mà khoản kiến trúc và lương thầy giáo 3 làng chung có phần nhẹ hơn.

Ng. T. lai cảo

Cu li xe kéo bị đánh oan

Lúc 11 giờ trưa ngày 4 mai, giờ bãi việc buổi mai, ở ngõ nhà thương Quảng-ngãi,

(Xem qua trang 4 cột 4)

GIÚP NẠN DÂN BÌNH PHÚ

Sổ bạc của Hội Trung Ương Cứu tế ở Huế đã thâu được:

(Tiếp theo)

Số trước: 13.221$61

Versement de Monsieur Le Tuấn Vu de Quang binh (suite)

MM.	Cao Dôi	0$50
	Cao Thành	0.60
	Truong Uoc	0.60
	Truong Huyên	0.40
	Pham Van	0.80
	Pham Phien	0.50
	Pham Tay	0.30
	Pham Khiên	0.30
	Doãn Va	0.20
	Doãn Truc	0.40
	Doãn Hoa	0.20
	Trần Nhi	0.20
	Trần Chuong	0.40
	Hoàng Thông	0.20
	Doãn Hien	0.20
	Hoàng Ninh	0.20
	Hoàng Ngong	0.30
	Hoàng Tiến	0.30
	Lê Tuy	0.20
	Cao Ninh	0.20
	Hoàng Thiêu	0.60
	Hà Thanh	0.20
	Lê Siêu	0.20
	Nguyễn Duong	0.20
	Cao kiên	0.50
	Hồ Huong	0.20
	Hồ Thìn	0.20
	Cộng:	13.230$41

(Còn nữa)

Chỉ trong 7 tuần lễ mà thôi ! !

Giảm năm mươi phần trăm (50%)

Thuốc HẢI-NGỌC-Đ ỨNG VẠN-BẢO-HOÀN chuyên chữa 6 thứ bệnh nhất là hay phát ra trong mùa nóng nực này. 1) đau bụng ; 2) đầy bụng ; 3) nôn. mửa, ọe ; 4) Thổ và tả ; 5) Tả dữ quá ; 6) Kiết. lỵ. Trải bấy nhiêu năm được đồng bào công nhận là thần hiệu [redacted] Kể từ ngày 5-5 đến ngày 16-6-1934, các bạc quí khách, ngài nào mua 30 ve trở lên (mỗi ve giá 0$25), chúng tôi xin giảm 50%, và khỏi phải chịu tiền cước. Nhận lãng theo cách lãnh hóa giao ngân (contre remboursement). [redacted] Thế là bán rất hạ giá **chỉ trong 7 tuần lễ mà thôi.**

Nhà nào cũng nên có thứ thuốc này để phòng bệnh hoạn bất thường mà nhất là trong mùa này, ai ai cũng đều nên trữ sẵn trong khi đi xa, xin các bạc quí khách lưu ý [redacted] Về phần bình thức ve thuốc, chúng tôi mới sửa lại, trông rất nhã.

[redacted] Thư gởi cho :

M. NGUYỄN-HUY-CỪ, Tú tài, làng Đ Hoằng-nguôn, phủ Hoằng-hóa, THANH-HÓA (Annam)

DẦU VẠN ỨNG

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Dầu của chúng tôi chế theo thời tiết, có thứ dùng về mùa lạnh, có thứ dùng về mùa nóng.

Mùa nóng hay bị táo kiết đầy tức, đau bụng nôn mửa, cảm nóng.

Cho nên bắt đầu mùa nóng này chúng tôi đã cho ra thứ dầu vừa phát tán, vừa thanh nhuận, bôi ngoài được êm ái nhẹ nhàng, thơm tho, không nóng gắt, không rát da, uống trong thông tiện dễ chịu.

Thật là một thứ dầu hợp thời lắm.

Xin các Ngài cứ dòi cho được thứ DẦU-VẠN-ỨNG của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG mà dùng thấy kiến hiệu ngay lập tức.

Đã tốt lại rẻ.

Còn rái giấy nữa ?

Lúc này cũng có người đi khắp lục châu rải giấy. Rải giấy từ thôn quê đến thành thị cho đồng-bào biết rằng : Thuốc ho (Bác Bửu) là một thứ thuốc trị bịnh ho rất tài, ho phong, ho gió, ho cho đến đời khan tiếng, uống vào hết bịnh, được vui lòng lắm. Ai cũng đều biết danh thuốc ho Bác-Bửu, và đâu đâu cũng có bán. Giá rẻ mỗi gói 0$10, các gare xe điển và nhiều nhà buôn có bán. Ở xa muốn mua xin do nơi **VIỄN-ĐỆ** 11 quai de la susse à HUẾ

Các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp có bán.

CON RẮN BÒ TỪ NAM RA BẮC

Từ Nam ra Bắc, tỉnh nào cũng có dấu chưn con rắn đến.

Rắn đến đâu thì rắn cứu người đến đó. Ai có bịnh như là : ghẻ, tức ngực, bạch đâm, nhậm mắt, nước ăn chưng, mụn, sài càng, lát, nhọt, sưng phù. Xin hãy đến tìm mua cho được (Thuốc dán) hiệu « CON RẮN » thì được lành bịnh. Thuốc dán này hay lắm, gia truyền mấy đời. Khắp cả Đông Pháp từ Nam chí Bắc chỗ nào cũng có bán thuốc dán hiệu « CON RẮN »; giá rẻ mỗi hộp nhỏ 0$12, hộp lớn 0$20. Các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp có bán.

Ở xa muốn mua xin do nơi **VIỄN-ĐỆ** 11, quai de la susse HUẾ.

THUỐC XỔ ? ?

Hiệu Nhâm-mai dễ nhứt hay. Giá rẻ mỗi gói 0$15 Ổ đàm đọc, lãi kim và cả trùng dầu bị thuốc tống tới ra cả. Có bán nơi chỗ bán dầu Khuynh-Diệp. Ở xa muốn mua xin do nơi **VIỄN-ĐỆ** 11 quai de la susse à HUẾ.

MÙA NỰC NĂM NAY TẠI CỬA HÀNG

của tiệm BOMBAY MỚI

AU - BON - MARCHÉ

115 — Rue Paul-Bert — HUẾ Giây nói số : 73

Mới có về đủ các thứ hàng tơ lụa các nước.

Hàng mới lạ mà lại có cả các thứ kiểu bông thêu và dẹt rất thật tân thời.

Giá bán sỉ và bán lẻ rất hạ hơn tất các cửa hàng tơ lụa ở xứ Trung Kỳ.

Thật là một cửa hàng có thể tin cậy được lâu giài, vậy xin các quý khách chiếu cố lại coi hàng và các danh sách những quý khách đã trúng số 400$. ngày 15 Avril vừa qua.

Có các chi điếm ở Hanoi — Haiphong và Qui-nhon.

HÓA ĐÀM CHỈ KHÁI TÁN

HIỆU CHỮ THỌ

TRỊ CÁC CHỨNG HO VÀ TIÊU ĐÀM

MỚI HO — HO LÂU NĂM

Mỗi bao có 6 gói giá 0$12

Có bán tại các nhà đại-lý DẦU-CHỮ-THỌ

Những Phương Thuốc Gia Truyền Rất Linh Nghiệm Của Tàu và Của Ta :

Thuốc Bổ Phổi số 1 : Thánh-Dược chuyên trị đau phổi, ho kinh niên, đau ngực rất thần diệu. Giá 6$00 một bao 60 gói.

Thuốc Đau Bụng số 2 : Chuyên trị đau dạ dầy, đau bụng kinh niên, phong tích, Giá 5$00 một bao 30 gói.

Thuốc Di Mộng Tinh số 3 : Mắc di tinh, mộng tinh,... chỉ uống 1 bao là khỏi ngay. Giá 6$00 một bao 6 gói.

Thuốc Lậu số 4 : Lậu mới, lậu kinh niên, uống thuốc này cực kỳ mau khỏi mà về sau lắm con nhiều cháu. Giá 9$00 1 bao 90 gói.

Thuốc Tim La số 5 : Uống tiên dược này, cực mau khỏi rứt căn tiệt nọc. Giá 9$00 1 bao 90 gói

Thuốc Bạch Đái số 6 : Thánh dược trị bạch đái, kinh nguyệt không đều, muộn con, hữu sinh vô dưỡng. Giá 10$00 1 bao.

Thuốc Ho Lao số 7 : Thánh thuốc ho lao, ho kinh niên, thổ huyết, lao phổi, đau ngực hay là trong khi huyết có trùng lao. Đã nhiều ông Ký, ông Phán, bà Tham, dùng thuốc này mà mau khỏi bệnh. Giá 20$00 1 thùng.

Thuốc Phong Hủi số 8 : Phong hủi là một bệnh ghê gớm khó chữa, dùng thuốc này cực kỳ mau khỏi. Giá 30$00 1 thùng.

Thuốc Đau Tai số 9 : Lỗ tai chảy máu, mủ, có mụn nhọt đau nhức, khỏi ngay, mà không cay xót. Giá 2$00 một bao.

Thuốc Sốt Rét số 10 : Trị hết thảy các chứng sốt rét nước độc, thương hàn... chỉ uống 1 bao là khỏi dứt nọc tiệt căn ngay. Giá 3$00 1 bao.

Thuốc Động Kinh số 11 : Giá 10$00 1 thùng, uống thuốc này, thế nào cũng khỏi, 100 người không sai 1.

Thuốc Ngoài Da số 12 : Thánh dược trị lở bẹn, lở đùi, ghẻ kềnh; chốc càng, chỉ hai lần bôi là khỏi ngay, mà không cay xót. Giá 2$00 1 bao.

Mười hai phương thánh dược, linh nghiệm thần diệu vô cùng. Nếu bệnh đã lâu, nếu nhọc mệt gầy còm thì nên uống thêm Tiên-Tửu « xin coi cáo bạch kỳ sau », vừa mau khỏi bệnh, vừa chóng khỏe mạnh béo mập. Các ngài nên vì tình đồng loại, cứu bệnh như cứu hỏa, mà mách bệnh nhân gửi ngay thơ về :

ĐẠI BẢO-ĐƯỜNG 22 rue des Médicaments à HANOI

Mua những phương thánh dược đó mà dùng, để mau khỏi bệnh, thì còn ... đức sâu to bằng núi. Gửi thuốc theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH : *Giá một hộp* .... 0$30

Đại - lý :

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUE — TOURANE — QUINHON

Công-dụng thuốc viên PI-LUIN-LỜ PANH KỜ (PILULES PINK) rất thần hiệu để chống lại sự yếu mệt của các cơ thể.

Thuốc **PILULES PINK** sinh nhiều máu tốt và tẩm nhuận các cân tuỷ; thuốc này làm cho biết đói, làm cho các nước trong dạ dầy chóng sinh và giúp sức mạnh cho các công việc của cả các cơ thể.

Cho nên thuốc **PILULES PINK** thật đáng gọi là thuốc đại thần hiệu để chữa bệnh thiếu-máu, bệnh phiền-muộn, bệnh gầy-mòn, các bệnh tơi thì lớn sồ và bệnh trở về già, bệnh đau bao-bì, bệnh nhức đầu, bệnh cân lực mỏi mệt.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào-chế tây.

CÁI NÚT CHAI

(TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT)

Tác-giả : MAURICE LEBLANC
Dịch-giả : X. V.

Số 51

Ba giờ chiều thì La bản, Vân tha và Bân nha đến nơi. Một điều thất vọng là không thấy bà Mẹt gi ở ga Mông cạt lô. La bản đợi mãi cũng không thấy ai đến nói với chàng chuyện gì. Chàng hỏi mấy người làm việc trên xe hỏa, ai nấy đều nói trong đám hành khách không thấy ai giống Đông bách và bà Mẹt gi.

Còn có một nước là đi lùng các nhà khách sạn. Mất biết bao thì giờ!

Chiều ngày hôm sau, chàng biết được rằng Đông bách và bà Mẹt gi không có ở Mông cạt lô, ở Mô na cô ở Cáp ay, ở Tuyệt bi, cũng không có ở Cáp mạt tanh. Giận quá : « Vậy thì...? Vậy thì làm cái gì ?...»

Ngày thứ bảy, chàng nhận được một bức thơ do khách sạn Phờ răng lanh chuyển sang. Thơ ấy nói :

« Ông ta xuống ga Cang-nờ, rồi đi đến Sáng rờ mô công quán các Đại sứ. Cờ lạ rít ». Ngày đề trong thơ là ngày thứ sáu.

« Chúng nó chỉ đi ngang qua Mông cạt lô. Phải chi một người trong ba người chúng ta đứng chực lại ga! Tôi đã có nghĩ đến chuyện ấy chớ phải! Nhưng....»

Cả ba người đều đáp chuyến xe thứ nhứt đi về Ý đại lợi.

Đúng trưa, xe qua biên giới. 12 giờ 40, họ vào ga Sáng rờ mô, thấy một người đội nón có thêu gần chữ « Công quán các đại sứ » và bộ láo lát như tìm một người nào trong đám hành khách đến.

La bản lại gần người ấy hỏi :

« Anh tìm ông Bân nha phải không ?

— Phải...ông Bân nha và hai ông nữa.

— Một người đàn bà bảo anh đi tìm phải không ?

— Phải, bà Mẹt gi.

— Bà ở lại Công quán ?

— Không, bà không xuống tàu. Bà bảo cho tôi nhìn ba ông ấy, và bảo tôi nói lại rằng bà đi thẳng đến Giê nờ, khách sạn Công ty nâng tan.

— Bà đi có một mình ?

— Phải. »

La bản cho tiền người ấy, rồi xây lại nói với hai người bạn của chàng : « Hôm nay là thứ bảy. Nếu vụ hành hình vào ngày thứ hai, thì không làm sao cho kịp. Nhưng chưa chắc vào ngày thứ hai... Vậy thì trong đêm nay tôi phải bắt được Đông bách, và thứ hai về đến Ba lê với cái danh sách hai mươi bảy. Phải gắn lên.»

Vân tha đi mua 3 cái vé đến Giê nờ.

Còi tàu huýt.

La bản tỏ vẻ ngần ngừ : «Không, điên....điên thiệt! Sao? chúng ta đi đâu đây? Trở về Ba lê thì phải hơn! Nghĩ lại xem; nào !...» Chàng toan xô cửa, nhảy xuống. Nhưng bạn chàng giữ lại. Tàu chạy. Chàng ngồi nghỉ...

Còn hai ngày nữa thì Vinh bà và Vô sanh bị đưa lên đoạn đầu đài mà La bản còn đương chạy đông chạy tây...

X

Gặp nhau

Chiều hôm thứ bảy ấy, ngay khi La bản, Vân tha và Bân nha vào địa phận Ý đại lợi rồi, thì bà Mẹt gi đến nhà khách sạn kia ở Ni xờ, lấy phòng số 130 ở tầng lầu thứ hai.

Phòng ấy cách phòng số 129 một cái cửa đôi. Gặp lúc chỉ có một mình trong phòng, bà dầy tấm màng lại một bên, sẽ sẽ rút chốt cửa, rồi đặt tai vào một cánh cửa để nghe, rồi tự nói : «Ông ta ở đây ....Ông đương sửa soạn để đi đến nhà ... như hôm qua».

Khi người bên cạnh đó đi rồi, bà ra ngoài hiên, nhân khi không có ai, lại gần cánh cửa trước phòng 129. Nhưng cửa ấy khóa chặt.

Cả đêm hôm ấy, bà chờ người kia về, chờ mãi đến 2 giờ sáng mới ngủ. Sáng ngày chủ nhật bà rình nghe lại.

Vào khoảng 11 giờ, người kia ra đi. Lần này lại để khóa trong cửa. Bà Mẹt gi vội và vặn khóa vào trong, đi thẳng lại chỗ cửa ngăn riêng hai phòng, mở khóa sang phòng của bà.

Sau vài phút, hai người bồi phòng vào quét dọn. Chờ cho chúng nó ra rồi, bà mới lộn qua phòng ấy.

Sau mấy ngày mấy đêm đuổi theo Đông bách, trong lòng những ước mong sợ hãi, nay vào được trong phòng người cừu, tự nhiên sinh cảm động. Bà cảm động quá đứng không vững, phải dựa vào một cái ghế phô tơi. Thả hồ xét soát. Nếu không tìm ra cái nút chai thủy tinh kia, thì ra bà có thể náp ở giữa hai lớp cửa mà rình nghe biết được điều bí mật của Đông bách.

Bà lục hết cái này đến cái kia, nhưng không thấy gì hết. Sau cùng bà thấy trên be vôi một miếng giấy loại như rơi xuống đó một cách tự nhiên. Bà nói :

« Có phải là một cái mảnh khóa của Đông bách chăng? Miếng giấy loại này biết đâu lại không nói...?

— Không. » Tiếng người trả lời sau lưng bà, khi bà vừa để tay vào miếng giấy ấy.

Bà xây lại, thì thấy Đông bách. Đứng trước mặt Đông bách, bà không lấy gì làm sợ hãi, cũng không lấy gì làm khó chịu. Bà ngồi xuống nơi ghế một cách tự nhiên.

Đông bách cười và nói :

« Không. Bạn lầm rồi, bạn yêu quí của ta ơi! Dễ quá mà! Ta có phải giúp bạn không? ở một bên bạn đó, trên cái bàn tròn đó....Mà cũng không có gì cho lắm, sách vở, bút mực, thuốc lá, bánh kẹo, chỉ chừng ấy mà thôi....À mà bạn có muốn ăn mứt quả cây chăng?.... Hay là để ăn bữa cơm ta đã bảo làm sẵn rồi ?

(Còn nữa)

Chớ đỗ tại trời!

1 Hiếm, muộn con cái, ai chẳng lo phiền; căn nguyên ở đâu, ai nào có biết. Hãy lấn xem xét, thấy lỗi ở mình. Vì chưng tình dục ham mê quá độ, hạ nguyên thành ra hư tổn, thận bộ hư hàn, tinh khí loãng, lạnh, di tinh, mộng tinh, hết đường sinh dục. Bỏi bổ ngay đi, kẻo nguy tính mệnh. Mua về lập tức, sáng tối dùng luôn CỐ TINH BỔ THẬN HOÀN. Uống được ít lâu mới hay là thứ thuốc cầu tự rất hay vậy. Mỗi ve giá 1$00 nửa tá 6 ve giá 5$00.

THUỐC CAM TRẺ!

2 Trẻ con mắc bệnh cam, sắc mặt thường vàng, bụng to và gân xanh, kèo lèo, đêm nằm hay khóc, mình mẩy nóng nẩy, đổ mồ hôi chộm, ngứa lở không chịu ăn, khác nước. Cũng có khi thêm: cam mắt, cổ măng, cam răng, cam mũi, thực tích, trùng tích v. v.

Phải cho nó uống PHÌ NHI CAM TÍCH TÁN của bản dược phòng đã dày công nghiên cứu và kén chọn các thứ lương dược chế ra để trừ trùng, khử tích, thì được khỏi ngay. Mỗi ve giá 0$10 mỗi tá 12 ve 1$00

THUỐC ĐAU TRONG NGŨ-TẠNG!

3 Đàn ông bị đau bụng, khí tích, huyết tích, thực tích, trùng tích, đờm thấp tích, nôn, thổ, bụng đầy, ngực chọi, khí uất, khí xuyễn, đau mình mẩy, đàn bà con gái trước sau khi hành kinh thấy đau bụng đều nên dùng thuốc TAM KHÍ THỐNG TÁN này thì sẽ chóng lành mạnh. Mỗi ve giá 0$15 6 ve giá 0$75.

Bán tại: QUẢN-HƯNG-LONG N· 50 phố Khách VINH

Ở xa gởi lĩnh hóa giao ngân.

TIÊU - HẠNH - LÂM

108 phố Hàng-Buồm, HANOI

PHỤ NỮ VIỆT-NAM

Nên chú ý

Bịnh Bạch đái hạ là một bịnh rất hiểm nghèo cao phe phụ nữ hơn hết nếu không sớm trị hay là dùng thuốc không nhằm phải đau tử cung; phát sanh rất ghê gớm, chẳng biết bao nhiêu người đã thiệt mạng, là tại kinh nguyệt không đều, tử cung hư hàng hư nhiệt, cũng hơi dại mán xấu nhiễm vào, hay là sanh đẻ nhiều lần trắc trở nào động tử cung. Đau trằng dạ dưới, đau rang hai bên hông, đau thắt ngang lưng, huyết trắng ra dầm dề, hoặc vàng, hoặc đục, lộn mủ lộn máu, đường tiểu không thông, đường đại sắt bón. Mau dùng thuốc **Điều kinh bạch đái** hiệu ÔNG-TIÊN, khỏi cần bơm rửa mà sáng bịnh dứt tuyệt. Đang có thai cũng có tháng mà huyết trắng ra dầm dề dùng thuốc này càng hiệu nghiệm. Mỗi gói chỉ có 0$30, nửa lố 1$50, một lố 3$00 Không biết bao nhiêu là thơ khen tặng từ dân đến quan đã ấn hành kiết chứng trên mặt báo này, nhưng sự hay dở quý bà quý cô dùng rồi mới biết chắc.

Có bán tại: Minh-Nguyệt và Lê-nam-Hưng Phan-thiết, Trương-trọng-Hy Phanri, Hồ-văn-Ba Quinhơn, Trần-ngọc-Xuân Bình-định, Nguyễn-hữu-Vịnh Tourane, Vĩnh-Tường Huế, Mộng-lương-thư quán Nhatrang, Thông-Hoạt Quảng trị, Nguyễn-văn-Minh Hải-phòng, Nguyễn-văn-Đáng Paksé, Nguyễn-văn Bảy Vientiane.

Nota: Nhà nào muốn kiếm nhiều nhà thay mặc các nơi và có gởi lãnh hóa giao ngân do

Nhà thuốc ÔNG-TIÊN

Annam Dược-Phòng

84 rue P Blanchy prolongée N· 84 *Phú-Nhuận* — SAIGON

Ai chưa dùng nên dùng thử thuốc **Ho bổ phổi**, thuốc **Tiêu xổ** và **Thối nhiệt tán** hiệu ÔNG-TIÊN ở các nơi đại-lý trên đây, chắc đặng vừa lòng ngay, thật rẻ, mỗi thứ mỗi gói có 0$10 mà thôi.

Mách bảo anh em

Tôi mắc bệnh LẬU hơn một năm, tôi uống thuốc khắp cả mọi nơi, nhưng không được dứt hết nọc. Mới rồi tôi có xem báo TIẾNG-DÂN ra ngày 11/4/34, số 681 có thấy bài quảng cáo của ông HOÀNG VĂN-ẤP số nhà 47 phố Ninh-xá Bắc-Ninh (Tonkin) thì tôi mua uống chưa hết 3 hộp, bệnh đã được khỏi và dứt hết nọc. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây trước là CẢM ƠN ÔNG và giới thiệu cùng các anh em, nếu ai mắc phải bệnh đó, thì nên tin tôi mà uống thuốc ấy, thực ít tốn tiền mà mau khỏi bệnh, sau nữa là cảm ơn ông có công khảo cứu cuế ra được thứ thuốc thần hiệu như vậy. Tôi xin mong ông lại nghiên cứu được nhiều thứ thuốc khác để giúp đỡ đồng bào.

PHẠM ĐÌNH-TÔ

Rue Gia-long Phan-thiết

THUỐC LẬU, GIANG-MAI

TỪ-NGỌC-LIÊN

Vừa mau khỏi bệnh, lại không hại người

Thuốc lậu giá: 1$50 — 1$00 — 0$50

Thuốc giang-mai giá: 2$00 — 1$00

Hiệu chính ở HANOI 117 PHỐ HÀNG BUỒM và khắp các tỉnh đều có đại lý bán

Thuốc Cai-Nha-Phiến văn-minh

Được sở thí nghiệm Đông dương nhận thực thuốc này không có chất thuốc phiện để dùng cho người nghiện, ngày 17 Mars 1933, và duyệt tại tòa án số 48, 3 Avril 1933 Hanoi không ai được làm giả, đủ biết rằng thuốc này công hiệu phi thường, không thuốc nào sánh kịp. Các ngài hút nặng đến đâu cũng bỏ được, khi uống thuốc này thời bỏ hút ngay và trong người rất khỏe ăn ngủ, đi làm như thường, khi mua thuốc, các ngài đòi cho được tờ giấy chứng nhận của quan thầy thuốc mới là thực hiệu, nếu không bỏ được thời giả lại tiền, thuốc có năm hạng, nặng nhẹ khác nhau, khi mua xin kể án nhiều hay ít, bản hiệu có thầy xem mạch chữa đủ các bịnh người lớn trẻ con, dù mới dù lâu, cũng đều khỏi cả. Các ngài dùng thuốc chỉ, xin viết thơ kể bịnh, bản hiệu gởi thuốc tới ngay, có bán sâm nhung cao quế thứ nào cũng có, các ngài mua từ 3$00 trở lên không mất tiền cước, hỏi đều chi xin gởi cho cái timbre 0$05.

« VĂN-MINH GIỚI YÊN-HOÀN », hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một chai. Ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe khi bỏ hút dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp, đề bì cho chủ nhân M. TRẦN-ĐẮC-SỬ, phố xe điếu, số 73 HANOI.

Đại lý độc quyền M. Lê nam Hưng, rue Gia long à Phan thiết — Annam, Phạm văn Bằng à Phanrang Annam, Vĩnh hiệp Phát à Long-xuyên, Lê văn Nhuận 27 rue Marché Thị Nghè à Saigon, Huỳnh Trí ở 15 rue Chier à Pnompenh, Trần Tư tâcberon à Thakhek, Nguyễn văn Bằng à Paksé Laos

VIỆC THẾ-GIỚI

TRUNG-HOA

Trung Nhật giao thiệp. — Tuy có tin của chính phủ cải chính, nhưng báo «Sin-Wan-Pao» và báo «China Times» vẫn cứ nói ông Suma, Tổng lãnh sự Nhật ở Nam-kinh có hội diện với Uông-tinh-Vệ và bày tỏ chính sách đối Hoa của Trai-đằng (Ngoại trưởng Nhật). Hai báo ấy lại nói rằng Nam-kinh chưa định về việc trực tiếp giao thiệp.

Báo «China Times» nói rằng ông Uchida, đại biểu một đoàn ngân hàng Nhật, trong lúc sang Trung-hoa, tìm cách làm cho chính phủ Nam-kinh nhìn nhận món nợ của Nhật cho Tuan-Chi-Jai vay năm 1917, tức khi ông này làm đầu chính phủ Bắc kinh, mà các chính phủ sau không chịu nhận. (10 mai).

Dư luận đối với trận kinh tế chiến tranh Anh Nhật. — Bàn về những phương pháp bảo hộ thị trường của nước Anh mà Tổng-trưởng Thương mãi Anh đã tuyên bố trước đây, báo giới Trung hoa sợ rằng kết quả là hàng Nhật sẽ tràn vào thị trường Trung hoa.

Báo «China Times» nói trong trận kinh tế chiến tranh Anh Nhật, thế nào Trung-hoa cũng chịu một phần thiệt hại (10 mai).

Số chi tiêu của Nhật ở Mãn châu. — Báo «Pravda» (Mạc-tư-khoa) đăng tin rằng theo lời các nhà ngoại giao ở Thượng hải, thì trong năm nay Nhật chi tiêu đến 163 triệu yens về việc quân ở Mãn châu, và số chi tiêu từ năm 1931 lại đây không dưới 500 triệu. Số 500 triệu đó là chưa kể những món tiền dùng về việc làm đường xe hỏa cùng các công việc khác, như kể thì cũng đến 1000 triệu là ít.

Người Nhật lấn tới mãi. — Nhật hiện khai công làm trường máy bay ở phía nam Thiên tân độ 8 dặm; cuộc công an Thiên tân tới lãnh sự Nhật kháng nghị, nhưng vô hiệu.

Lại có tin Hương cảng và Quảng châu đến nói chính sách xâm lược Hoa nam của người Nhật cũng bắt đầu tấn hành, nào âm kiết Hán gian, nào trắc lượng các bãi biển, và thả trinh thám dò xét các nơi, mục đích là trù bị cách dụng binh và chia rẽ quyền lực chính phủ Tàu, đã định kỳ đại hội nghị ở Đài loan. Người Nhật gọi rằng «Thời đại Đài loan», nghĩa là từ nay trở đi là thời kỳ phát triển ở Đài loan.

Báo Tàu bình phẩm rất nhiều về cái tin Nhật định thi hành 2 kế hoạch sau này:

1) Đánh Nga để chiếm lấy Sát-cáp-nhĩ và Thái nguyên.

2) Đánh Tàu để chiếm lấy nội Mông cổ, Sát-cáp nhĩ, Thái nguyên, Sơn tây, Hà bắc và nhiều nơi nữa.

Nhật chiếm ruộng của dân Tàu không được, đem lạc đạn đến phá. — Theo tin ở Cát lâm đưa về thì huyện Y lan ở tỉnh ấy vào khoảng trung tuần tháng tư vừa rồi, một bọn quân Nhật số muốn chiếm lấy ruộng nương của dân Tàu ở vùng ấy, cứ 10 mẫu họ chỉ trả cho hai đồng. Dân không chịu, nổi lên phản kháng, Nhật phải lính đến đàn áp, dân nhóng lấy cây bừa đánh chết cả đám lính Nhật. Nhật cám lắm, liền xuất đại đội binh mà đem đại bác, máy bay và tạc đạn đến phá phách. Dân gian bị tàn phá, chết người hại của không biết bao nhiêu mà kể.

Và Hán đã trừ hết cái nạn thuốc phiện. — Hôm vừa rồi đây, các tiệm bán thuốc phiện đã theo lệnh của Tướng giới Thạch nhất loạt đóng cửa. Tại tỉnh Ngạc nhà chức trách đã cho binh lính đi tàn phá các nơi trồng thuốc phiện.

PHI-LUẬT-TÂN

Cuộc độc lập. — Tổng trưởng canh nông, ông Vicente Encarnasion, ở Hoa thịnh đốn đã về đến nơi. Theo lời ông, thì kỳ hạn Phi-luật-tân được độc lập có lẽ sẽ rút lấm 3 năm. (12 mai).

Ý-ĐẠI-LỢI

Đối với Nhật. — Đối với những lời giải thích tờ thanh minh của Nhật bản mà chính phủ Anh Mỹ có chịu mãn ý, chánh giới Ý lại rất lấy làm bất mãn, tuyệt đối không tán đồng, cho rằng thế lực người Nhật phát triển cả đại lục Viễn đông và Phi-châu ấy là một đều đáng lo, không chỉ ngăn trở đường mậu dịch Ý mà nguy hiểm đến quốc tế nhiều nữa kia.

Tờ Dân báo Ý có phát biểu một bài, người ta đoán là của Thủ tướng Mussolini viết, cảnh cáo với dân tộc da trắng, đại ý nói hiện nay giống da vàng và các giống tạp nhân số tăng gia hơn giống da trắng đến gấp 7, 8. Nếu như số sinh sản ấy mà cứ không biến đổi thì Đông kinh ngày sau sẽ là một cái đô thị nhân khẩu nhiều nhất trên thế giới (tức là Nhật làm chủ hoàn cầu). Mối họa da vàng nay đáng chú ý lắm. Nước Ý sẽ kiến nghị cùng liệt cường đối với Nhật bản, cần phải thi hành phương pháp «cộng đồng phòng vệ».

TÂY-BAN-NHA

Kết quả cuộc tổng bãi công. — Người ta tính rằng cuộc tổng bãi công 39 hôm vừa kết liễu hôm thứ tư trước, làm tổn hại mất tới 100 triệu pesetas. Chính phủ Argentine phát bãi hợp đồng mua các toa xe hỏa bằng kim khí trị giá 28 triệu pesetas. (13 mai).

HUÊ-KỲ

Lời cảnh cáo của Quốc vụ. — Tổng lý Quốc vụ Huê kỳ là Hích-nhi diễn thuyết tại trường Đại học, nói: hiện có những nước ham chuộng võ lực khoách sung quân bị, nếu như quốc tế hợp sức ngăn cản thì nguy hại đến cuộc hòa bình.

Phong trào bãi công. — Tại các tỉnh kỹ nghệ vẫn có cuộc bãi công. Tại Flint (Michigan) xưởng ô-tô Buick phải đóng cửa, vì bọn thợ đóng thân xe bãi công. 14000 thợ thành ra thất nghiệp.

Việc bãi công của phu tàu ở bờ biển Thái bình dương vẫn không thay đổi. Theo tin tức các hải cảng ở vịnh Mễ-tây-cơ và ở Galveston thì phu tàu sẽ đi làm hôm nay.

4000 thợ đóng giày các tỉnh quận Indiana và Illinois đều bãi công.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 3)

quan Phòng thành vừa đi vừa kêu xe kéo. Ở đây có hai ngả đường: ngả đi ra cửa đông và ngả đi quanh ra cửa bắc; nghe kêu, tên xe ở ngả đường cửa đông lật đật chạy đến rước, còn hai tên ở đầu kia, cũng nghe kêu, song đã thấy có xe rước, nên đứng chờ mối khác. Vậy mà quan ngồi trên xe hầm hầm bước xuống, thưởng cho 3 tên xe kia mỗi tên vài bạt tai và hỏi: sao kêu xe lại không đi? rồi dẫn hai chú xe ấy (cả người và xe) ra sở.

Đã làm nghề kéo xe, gặp mối không đi, thì lấy gì mà ăn! nhưng không lẽ một người đi 3 xe! Quan không rõ sao mà còn hỏi và đánh đập nữa!

B. r.

Sét đánh chết 1 mạng

QUI-NHƠN. — Chiều ngày 29 3 ta, hồi 5 giờ chiều, trời nổi cơn dông, một người đàn bà trạc 24 tuổi ở xóm cồng, cách Cầu đôi chừng 1 cây số, đương ngồi bồng đứa con hai tuổi chơi trước sân, cùng người em rể nói chuyện; một luồng sét đánh xuống, người em rể và đứa con đó vàng xa độ 5, 6 thước tây bị nám sơ sơ, chừng 3 giờ sau đều tỉnh lại. Còn người đàn bà kia thì chết ngay, mặt, bụng, chưn, tay đều nám cả, sau lưng thì phỏng lửa.

Có lẽ luồng điện kia đi chính nhằm người đàn bà, mà cái sức mạnh nó đẩy 2 người kia ra chăng! Nhưng cũng một cái cớ khiến cho người đời mê tín.

H. Mỹ

KHO CHUYỆN...

Chính phủ Pháp vừa rồi cho trích ở công quỹ ra 40 vạn đồng để lập 2 đồn lính, một cái ở Quảng-ngãi 15 vạn và một cái nữa ở Qui-nhơn 25 vạn.

Lập hai đồn lính này, cốt để phòng ngự về mặt biển Trung-kỳ.

Nghề ăn trộm ở ta tuồng như cũng âu-hóa thì phải. Ngoài việc trộm có súng ống, có ô-tô ra, gần đây ở Phủ-lý (Bắc kỳ) có bọn trộm chuyên cắt đầu người chết rồi cho chuộc lấy tiền.

Mới rồi một bọn trộm đã đào mả ông nghị Nguyễn-văn-Tín ở làng Đồng-Rồi, tổng Bồ-xá, huyện Bình-Lục, cắt lấy đầu; người nhà sảng sốt đi kiếm, thì có đứa kêu cho chuộc 50$.

Chú Khách Nghiêm là người can tội chở 2000 đồng bạc cắt giả vào Nam-kỳ năm ngoái, giam tại Saigon, vừa rồi đã bị tòa Đại hình kết án 7 năm tội đồ.

Ông Faget, chủ nhơn hai tờ báo Opinion và Công-luận ở Saigon, vừa rồi được quan Toàn-quyền cho phép xuất bản một tờ báo chữ Tàu nhan đề là «Công-luận-báo».

Có lẽ nay mai ở Đông-dương sẽ lưu hành một thứ tiền xu ăn hai và ăn bốn. Cách thức đúc tiền xu này sẽ do nghị định quan Toàn-quyền ấn định.

Hôm 8 Mai, vào lúc 5 giờ rưỡi chiều, ở cây số 8 600 trên đường đi Cần vọt (Cao-man) có xảy ra một cái nạn xe hơi, 3 người chết, 4 người bị trọng thương.

MỚI MỞ

Đèn BẠCH LẠP hiệu TRUNG BỘ của người Annam, tốt lắm, lâu hao, tim bằng chỉ đánh có tẩm acide, thấp chừng nào tim rụng chừng nấy, không khói, mát mắt, không cong, không giẻo, xin mua thắp thử sẽ biết. Ước mong đồng bào chiếu cố mua giúp cho thì bản hiệu cám tạ lắm.

Bán sỉ và bán lẻ, giá phải chăng. Ai muốn làm đại lý, xin mời đến hoặc ở xa thì viết thơ để thương lượng.

TRẦN-HỮU-NAM

Chủ hiệu TRUNG-BỘ

N· 59, Rue Gia Hội HUẾ

Kính cáo

INJECTION PEYRARD D'ALGER

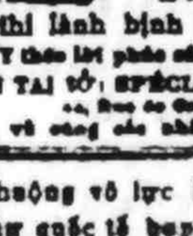

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI TỔ: SPÉCIALITÉS PEYRARD ..., Rue de Grenelle, PARIS

và cùng các nhà thuốc có danh

THUỐC PHÁT-MINH CHUYÊN TRỊ BỊNH BẠCH ĐÁI HẠ VÀ TỬ-CUNG ĐÁNG ĐỒNG-BÀO HOAN NGHINH

Bá - Đà - Sơn - Quân Tán

Phụ-nữ đời nay thường bị chứng bịnh chi yếu nguy nghèo hơn hết là bịnh đau Tử-cung có Bạch-đái hạ mà các bộ y thơ của thánh hiền truyền lại chưa có bộ nào tường thuật.

Tôi nhờ hết sức gia tâm khảo cứu, lịch trị dụng thuốc phương ngoại hiệp cùng thuốc bắc chế ra một thứ thuốc thí nghiệm được kết quả rất mỹ mãn, phát hành khắp cả Đông-Pháp đề giúp cho hàng phụ-nữ khỏi bịnh hiểm nghèo, xin giải rõ dưới đây

1) HƯ TRỆ TỬ-CUNG. — Bởi kinh nguyệt không đều, tử-cung hư hàn, hư nhiệt, trái tim có hai sợi giây chẳng yếu nên tử-cung ra huyết trắng ra dầm dề, khi trong khi đục, đục như nước cơm vo, gương mặt xanh xao càng ngày càng ốm.

2) NỘI-THƯƠNG TỬ-CUNG. — Bởi khi sanh đẻ trắc trở làm cho động tử cung, 2 sợi giây chằng yếu, tử-cung sai ra có vít thương, nên đau trằng trằng hai bên dạ dưới, ra thứ huyết trắng vàng vàng mà lỏng, hình như mủ, có khi lộn máu, khi tiểu tiện đau rát khi có đường kinh hết rồi trước lại, đây đưa bốn ngày chưa hết là có máu ở trong vít thương chảy ra.

3) NHIỄM ĐỘC TỬ-CUNG. — Người đàn bà con gái hoặc người ta hành, không chồng, khi có đường kinh không ưa sự dơ dáy, bằng bỏ lại không cho hở hơi, nên hơi mán sẵn nhiễm vào tử cung, tử-cung sưng, có khi có đường kinh huyết ra đến 6-7 ngày mà chưa hết, đau trằng trằng dạ dưới, ra huyết trắng, cùng ngang có giây ra nhẹ, đường tiểu không thông.

4) NGOẠI-THƯƠNG TỬ-CUNG. — Chứng này nặng hơn hết, đàn bà bị đau ngoại thương truyền nhiễm, là bởi người chồng có bị bịnh phong tình, hoặc hết rồi mà chưa uống thuốc trừ căng, khi giao cấu đàn bà phải bị nhiễm độc sanh ra trong tử cung có mụt có nhánh có lở làm cho đau trằng trằng hai bên dạ dưới, ra huyết trắng ra dây có nhẹ, lộn mủ lộn máu, đường tiểu nong rát không thông, đi đại tiện ... khó chịu.

Bốn chứng đau tử cung tôi kể trên đây, hễ luận tôi mua ... phục thuốc BÁ-ĐÀ SƠN-QUÂN-TÁN thì bịnh hết dứt, không cần bơm rửa mà đặng lành.

XIN LƯU Ý. — Đàn bà có thai, hoặc nằm chỗ không đặng sạch sẽ mà đau tử cung uống cũng hiệu nghiệm, chớ nên để lâu không nên. Giá mỗi hộp uống 5 ngày 1p.00

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC-PHÒNG

Chủ nhân Y-học-sĩ VÕ-VĂN-VÂN Bào-chế THUDAUMOT

Đại lý Trung kỳ: Phan thiết, Bazar Minh-Nguyệt — Phanri, Trương-trọng-Hy — Dalat, Nguyễn-Khiêm — Quinhon, Hồ văn-Ba — Nhatrang, Tạ-kim-Hào A.R.P.I.C

NHIỀU NGƯỜI BỊ

PHÒNG - TÍCH

Đờn ông đờn bà sức yếu thường hay bị, khi cơm no, rượu say vội ham tình dục hoặc khi ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay nên thọ bệnh gọi là bệnh «PHÒNG-TÍCH». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu nằm sắc mặt vàng, da bụng giày.

Mới bị uống 1 liều, lâu 2, 3 liều uống không công phạt, đúng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay

Mỗi liều hai bận uống giá: 0$40

VŨ-ĐÌNH TÂN

178 Bis Route Lachtray — HAIPHONG

Ân-tứ Kim-Tiền năm 1928

ĐẠI-LÝ:
HUẾ: VĨNH-TƯỜNG phố Gia-Long;
TOURANE: QUANG-CỰ, quai Courbet;
DALAT: ĐINH-VĂN-CHÂU Librairie;
NHATRANG: MỘNG-LƯƠNG THƯ-QUÁN
PHANTHIẾT: LÊ-NAM-HƯNG R. Gia-Long;
QUINHON: ĐỒNG-LẬP, Avenue Khai-Dinh;
QUẢNGNGÃI: CHẾ HOÀNG à Song-vệ;
VINH: GIA-CÁT, 44 Maréchal Foch;

Cần nhiều Đại-lý ở các tỉnh Nam-kỳ.

HẾT KHÍ LỰC

...ốn rất cần thận, rất chóng, hiến hiệu, khỏe về lâu dài.

thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS - Giá bán 1$66

LẬU CÓ MỦ

mới m... đã... kinh niên

Đau sưng bàng quang, sưng hòn giái, sáng giây chảy mủ, nên nên

Thì dùng thuốc: BLENNOGOL GIBERT - 1$68

TIÊM LA

Chưa rất cần thận, hiến hiệu, kín đáo, dễ đem theo khi đi chơi

Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT đúng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi

Chữa bệnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiến hiệu.

Hộp năm mươi viên: 1$60

Gởi mua và xin sách chỉ dùng, hơi han cận kẽ, không tính tiền.

Pharmacie GIBERT, 19, Rue d'Aubagne, MARSEILLE

Gởi kín đáo, theo lối recommandé. Khởi khi thơ mua thì đính theo số tiền.

Có bán tại các hàng bán chè tốt.

THUỐC LẬU ĐỨC-THỌ

Là một môn thuốc ngoại khoa gia truyền uống vào: không hại sinh dục, không bắt đi đái giắt, không nặt cả một nhọc, như những thứ có bán miền; chỉ trong ba, bốn tiếng đồng hồ đã thấy hiến hiệu, thấy dễ, rồi chẳng bao lâu mà khỏi. Thực là một môn thuốc rất linh nghiệm đã được nhiều anh em chị em tin dùng, có đến người tây người khách cũng công nhận là hay.

LẬU MỚI MẮC (état aigu) tiểu tiện tức, buốt, sốt, lâm mủ — có khi lẫn cả máu, nên dùng dăng «số 12» giá 0$50 một ve. MẮC ĐÃ LÂU (état chronique) tiểu tiện thông, lâm mủ, hoặc sáng dậy mới có một tý (goutte militaire) nước tiểu thì lâm vẫn nên dùng dăng «số 13» giá 0$60 một ve. Còn TIM LA thì có ba thứ «số 3, 4, 5» thứ nào cũng 0$50 một ve chữa đủ ba thời kỳ, bất luận là củ đinh, thiên pháo, mào gà hoa khế, dùng thuốc bản hiệu cũng chẳng bao lâu mà hết nọc. Thuốc này uống vào cũng không hại sinh dục, không bốc lên răng, không phải kiêng nước, như những thứ có thủy ngân khinh phấn.

寶壽德

ĐỨC-THỌ-ĐƯỜNG

241 Route de Hue 241 (24 gian) HANOI

Là một nhà chuyên môn về khoa bịnh tình, có thuốc chữa cả, ... khỏi mới lấy tiền có gửi thuốc đi ... theo lối lãnh hóa giao ngân.

DÁM LÀM — CAM ĐOAN

Như tim la, cốt khí, sang độc, đương mai, đau lậu, quí ngài đừng ham dùng thuốc rẻ tiền mau mạnh mà lại hại cả đời về sau. Những thuốc ấy có chất độc, uống không dám nhai, nếu lỡ nhai thì sưng răng, sũng nếu, còn nuốt vào bao tử rồi thì ọi mửa, công phạt bịnh nhơn đủ đều, rồi thì mạnh liền, nhưng ít lâu trở lại, vì gốc độc còn lưu truyền trong ngũ tạng. Hễ thức khuya làm công chuyện mệt, dầu cho mạnh thế nào cũng trở lại (đó là bịnh lâu năm) hành bịnh nhơn nong nóng lãnh lạnh, tay chơn nhức mỏi, đau xương, uống đau thắt ngang lưng, đau ra gang nơi ngực, đường đại bón, đường tiểu có chút mủ cũng làm như sợi chỉ, hoặc muốn lở lói ở đầu thì lở. Lâu ngày hại cho tánh mạng, mang khổ cho thê nhi. Đồng bào ai lỡ đau nhằm mấy chứng bệnh trên đây, mới phát hay là lâu năm, nặng nhẹ thế mấy dùng thuốc

SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN

CỦA HIỆU THUỐC

ÔNG TIÊN

Trong ít ngày sẽ thấy rõ tài thuốc tống lôi gốc độc ra dứt tuyệt, khỏi trừ căng, không hại sinh dục, không hành bịnh nhơn. Cam đoan trăm ngàn người không sai một. Mỗi hộp 1$50, uống 6 ngày.

Có bán tại các nơi đại-lý nhà thuốc ÔNG-TIÊN ở xa gởi lãnh hóa giao ngân do:

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

Annam Dược phòng

84 rue P Blanchy prolongée

PHUNHUAN Saigon

AI BÁN RẺ HƠN THỜI AN-THÀNH CHỈ BIẾU KHÔNG!..

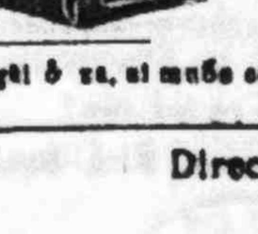

Nay mở có áo Chemisette col fermeture Eclair rất khéo bán giá đặc biệt 1$30 một cái, đủ các màu, áo tắm biển: 1$20 một cái; áo lót mình hay để tập thể thao: 0$35 một cái, đủ các màu.

Áo tập thể thao của học trò, con nít từ 8 tuổi đến 12 tuổi: 0$30 một cái.

Porte feuilles khổ rộng 0m15×0m18 có fermeture hạng nhất: 1$50; hạng nhì: 1$20.

Không có fermeture: hạng nhất: 1$20; nhì: 0$90.

Lụa trắng khổ đông: khổ rộng 0m85 giá 0$83 một thước; 0m80 giá 0$72 một thước.

Lụa trắng khổ nan: khổ rộng 0m80 giá 0$57 một thước; 0m75 giá 0$50 một thước

Gương đeo mắt dùng đi nắng, tốt thượng hạng, kiểu kim thời: 1$20 một cái.

Mũ paille làm lẫn cả laine, hiệu IDÉAL mới sang 4$90 một cái.

Ai mua hàng từ 9$90 trở lên thời không mất tiền cước.

AN-THÀNH

61 phố hàng Đào — HANOI

Các Ngài ở xa, ai muốn có Catalogue An-thành 1933 à 1934, xin gởi viết thơ về hỏi

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ

Directeur gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG